

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/6355-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 26.10.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre	29/2023	02.11.2023

Søknad om dispensasjon fra verneforskrift for videreføring av utplasserte værstasjoner/ temperaturloggere - Norsk institutt for naturforskning

Forvalters tilrådning:

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 fatter Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/ Børgefjell nasjonalparkstyre følgende vedtak:

Norsk institutt for naturforskning (NINA) gis dispensasjon fra verneforskriften for å ha værstasjoner og temperaturloggere utplassert i Børgefjell nasjonalpark under følgende vilkår:

- Dispensasjonen omfatter tidligere utsatte værstasjoner og temperaturloggere ihht. tidligere gitte dispensasjoner.
- Dispensasjonen gjelder for årene 2024, 2025 og 2026.
- Dispensasjonen gis for inntil 6 værstasjoner og inntil 24 temperaturloggere på lemnenplott

Begrunnelse:

Gjennomføring av tiltaket innenfor rammen av dispensasjonen med gitte vilkår strider ikke mot vernevedtakets formål og påvirker ikke verneverdiene nevneverdig. Kunnskap er viktig for forvaltningen av Børgefjell nasjonalpark. Informasjonen som samles inn i prosjektet vil øke kunnskapsgrunnlaget og være med på å danne et godt grunnlag for den framtidige forvaltningen. Dette gjelder ikke bare lokalt, men også i nasjonal sammenheng. Prosjektet inngår i et nasjonalt prosjekt som omfatter flere områder i Norge. Prosjektet er i tråd med målsetninger i forvaltningsplanen. De angitte vilkårene anses å ha en saklig sammenheng med verneformålet og de hensyn som der skal ivaretas, og kan ikke sies å fremstå som særlig tyngende.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell/Byrkjje nasjonalpark, Grane, Hattfjelldal, Røyrvik og Namsskogan kommuner, Nordland og Nord-Trøndelag
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Saksopplysninger

Norsk institutt for naturforskning (NINA) søker i brev av 25.10.2023 om dispensasjon for å forlenge tidligere gitte dispensasjoner for utplassering av værstasjoner og temperaturloggere. Dette er mindre installasjoner som har stått ute i mange år som en del av prosjektene *Økosystem Børgefjell fra 2006* og Terrestriske naturovervåkingsprogram (TOV) siden 1990.

Ettersom disse prosjektene er under omorganisering pga. manglende finansiering har det vært redusert aktivitet etter 2021 og planen var egentlig å hente inn værstasjonene og temperaturloggerne i 2023. Men ettersom NINA har fått nytt oppdrag med å etablere et nasjonalt overvåkingsprogram for smågnagere basert på kamerafeller (behandlet av nasjonalparkstyret i møte 12.06.2023) er det av stor interesse å videreføre temperaturmålingene og slikt sett videreføre en lengre tidsserie med målinger.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

NINA har hatt tilsvarende dispensasjon tidligere og det søkes i utgangspunktet om forlengelse av denne. NINA har gjennom prosjektperioden levert en rekke rapporter og oppsummeringer med foreløpige resultater som er viktig for å underbygge kunnskapsgrunnlaget i forvaltningen av verneområdet.

Med grunnlag i tidligere erfaringer med NINAs forskning i Børgefjell og forvaltningsplanen anser nasjonalparkstyret at en forlengelse ikke strider mot vernevedtakets formål og heller ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Grunnlag for å kunne gi dispensasjon etter Nml. § 48 foreligger dermed.

Forskningsarbeidet som skal utføres er viktig for å øke kunnskapen om høyfjellsøkosystemene generelt, og i Børgefjell spesielt. I forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark er miljøovervåking, forskning og undervisning omtalt, her står blant annet:

«Kartleggingsstatus og miljøovervåkingen av natur- og kulturverdiene i nasjonalparken bør styrkes.

Forskning og undervisning skal gjennomføres på en slik måte at det ikke kommer i konflikt med verneformålet eller virker negativt på reindriftens muligheter til å utøve reindrift innenfor nasjonalparkens grenser»

Værstasjon Børgefjell 2014. Foto Tore Tødås

Registreringsenheten består av et lite plastkort påmontert batteri som registrerer temperatur ved faste tidspunkt. Foto: Tore Tødås

Ut fra dette er følgende målsetting tatt inn i forvaltningsplanen:

Målsetting

Påvise endringer over tid og gi et faglig grunnlag for forvaltningsmessige tiltak som ivaretar natur- og verneverdiene i nasjonalparken.

NINAs forskningsprosjekt er pr. dd. den mest omfattende aktiviteten ift. å oppfylle forvaltningsplanens målsetting.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 9. Metoden er utprøvd over flere år og gir erfaringsmessig ingen negativ effekt på verneformålet. § 9 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Dispensasjonen er en videreføring av tidligere aktiviteter og vil ikke medføre økt samlet belastning på naturverdiene i Børgefjell. Temperaturloggerne besøkes en gang i året ifb. med annet arbeid og vil derfor ikke medføre økt ferdsel. Nml. § 10 tillegges derfor liten vekt i saken

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Hvis aktiviteten medfører miljøforringelse av nasjonalparken, skal kostnadene med retting og/eller tilbakeførelse bæres av tiltakshaver (Jf. § 11 i nml.).

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Det meste av aktivitet vil foregå til fots. De tekniske installasjonene er midlertidige og er utformet slik at de påvirker naturmiljøet i liten grad.

Vedlegg:

Søknad av 25.10.2023 fra Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Børgefjell nasjonalparkstyre
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Deres ref:
Vår ref: 475.1/2023
Sted: Trondheim
Dato: 25.10.23

Utvidelse av dispensasjon - temperaturloggere

Jeg viser til tidligere søknad før sommeren og deres dispensasjon til overvåking av fjellrev og smågnagere, datert 16.06.2023, deres ref 2023/6355-0 432.3

Vi hadde planlagt å ta ned alle «værstasjoner» (trepåle med temperaturlogger på tre ulike høyder (0cm, 30cm og 200cm)) og hente inn temperaturloggere som har ligget ute både i vegetasjonstransektene og i lemenhabitatene (snøleiene) så langt vi kunne rekke det i forbindelse med oppsett av kameratuneller for overvåking av smågnagere. For heller å satse på den interne temperaturmåleren i viltkameraene.

Under feltarbeidet kom vi i tanke om at dette ikke var så lurt, da alle kamera vil være dekket av snø og slik sett ikke speile lufttemperaturen over bakken slik «værstasjonene» gjør og har gjort i flere år. Værstasjonene representerer etter hvert en lengre tidsserie over lokale temperaturdata gjennom hele året, og det har derfor høy verdi å videreføre dem. Dette dreier seg om seks punkter totalt (se de grønne sekskantene i kartet på neste side). Plasseringen av kameratunellene kom også såpass langt ifra overvåkingen vi har etablert i snøleiene (i lemenets vinterhabitat som med klimaendring vil være utsatt for gjengroing), at vi ser svært stor verdi av å beholde disse temperaturloggerene også. De ligger på bakken (er festet i tilgjengelig stein). De utgjør totalt 24 punktet (de lilla sekskantene i karter på neste side. Vi søker om at dissa allikevel får stå.

Når det gjelder temperaturloggerene i vegetasjonsgradientene, så hentet vi inn temperaturloggerene ved Ranserdalen, så de er nå fjernet. Planen er å ta ned på de andre gradientene ved Tipplingan og Kjukkelen neste sommer (altså de røde sekskantene i kartet).

Når det gjelder øvrig arbeid i 2023, ble 30 kameratuneller satt ut som planlagt og det er etablert påler på et utvalg av fjellrevhi med tanke på oppsett av kamera, som settes ut mars/april og hentes inn august/september.

Ta kontakt om det skulle være behov for ytterligere opplysninger.

Vennlig hilsen
Nina E. Eide
Prosjektleder Økosystem Børgefjell og Fjellrevovervåkingen

Kart 1. Oversikt over utlagte temperaturloggere og målestasjoner.

